

BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERENS TALE OM SKOLEDAGENS LÆNGDE – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd – BUU alm. del samrådssp. A om skoledagens længde
Titel	Kortere skoledage i folkeskolen
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Tid og sted	Torsdag den 22. oktober, 2020. Kl. 10.15 i lokale 2-133 i Folketinget.

- Tak for det. Det her er en debat, vi har haft rigtig mange gange, og som jeg synes, at vi skal blive ved med.
- Jeg tegnede et kryds på mit papir, imens ordføreren talte. Det er nemlig ikke helt rigtigt, at vi ligger i toppen af, hvem der har de længste skoledage i verden.
- Det, som jeg synes, er interessant, og som vi tidligere har haft et digitalt møde om, hvor en repræsentant fra OECD kom og gennemgik de forskellige skoletyper, det er to ting vedrørende skoledagen. Det er skoledagens længde, og hvad børnene får ud af det. Det er præcis de to ting, som ordføreren adresserer.
- Vi ligger nogenlunde midt i krydset, forstået på den måde, at vi ligger midt i, hvad angår skoledagens længde og hvad angår produktiviteten. Det vil sige, at hvis vi ser på den ene ende af skalaen, så har vi de kinesiske skoler. Dem kan jeg huske by heart, da de har en af verdens længste skoledage og samtidig får utrolig lidt ud af det. Det, man kalder produktiviteten i skoledagen, er altså meget lav, alt imens længden på skoledagen er utrolig lang.
- Så er der dem, som ligger ude i den anden ende af skalaen, og som har meget korte skoledage men en meget høj produktivitet. Det vil sige, at det, som det hele gælder om, er at se på, hvor meget ungerne får ud af det. Der er ikke nogen grund til at beholde dem i skolen mere end højest nødvendigt, hvis bare de får det ud af det, som de skal have. Jeg synes, at det er det, som er diskussionen i sin kerne. At få fundet det rigtige snit.
- Jeg synes, at de ting, som jeg har sagt henover sommeren, er blevet en lille smule overfortolket. Derfor vil jeg gerne give et par ord med på vejen.
- Jeg har sagt – og mener stadig – at den samlede undervisningstid ligger fint, som den ligger nu.
- Jeg går ikke ind for, at eleverne samlet set skal bruge mindre tid på skolearbejde, end det de gør i dag.
- Til gengæld vil jeg gerne være med til at diskutere muligheden for at skabe mere fleksibilitet og frihed til skolerne, så man kan tilrettelægge undervisningen mere fleksibelt, end hvad der er tradition for at gøre ude på skolerne i dag, og tilpasset de lokale forhold.
- Da vi i sin tid i folkeskoleforligskredsen – inkl. SF – blev enige om at indføre en længere og mere varieret skoledag, var det – som ordføreren også er inde på – for at hæve det faglige niveau og skabe en mere varieret og interessant skoledag.
- Det at få flere timer betyder, at der er mulighed for at differentiere meget mere på undervisningen, lave mere udeundervisning, få mere bevægelse ind og meget mere som

en del af skoledagen. Vi kan så diskutere, om det er lykkedes, men det var det, som var intentionen bag.

- Fra følgeforskningen ved vi, at der findes positive sammenhænge mellem elementer som bevægelse, åben skole, undervisningsdifferentiering og varierede læringsformer og elevernes trivsel. På samme måde har følgeforskningen vist tegn på, at det har en positiv betydning for elevernes faglige trivsel, deres engagement og deltagelse i undervisningen. Det er det, som er bagtæppet.
- Den længere skoledag har fået skyld for mange ting – for eksempel, at den øger lærernes arbejdstid. Der er nu landet en arbejdstidsaftale. Stort tillykke med det til lærerne for, at det er lykkedes. Men de to ting er i offentligheden blevet kædet meget tæt sammen. Det er fordi, at de to ting blev gennemført samtidigt. Det, at man går ind og laver en længere skoledag samtidig med, at man havde hele konflikten med lærernes arbejdstidsregler. Derfor har de to ting været utroligt svære at hive fra hinanden i debatten. Men der er altså ikke en naturlig sammenhæng mellem, at en lang skoledag er ensbetydende med, at lærerne også skal være mere på arbejde. Det er et ressource-spørgsmål. Hvis vi ville bruge alle penge i verden, så kunne vi fordoble elevernes skoletid – det ville dog være synd for eleverne – og samtidig halvere lærernes arbejdstid. Det ville bare kræve utrolig mange ressourcer. Blot for at sige, at jeg synes, at de to debatter ofte er blevet blandet sammen henover de senere år. Det har vi selv været medvirkende til, da historikken nu engang er sådan, som den er, omkring arbejdstidsaftalen.
- Lærernes arbejdstid afhænger af de ressourcer, man sætter af. Derfor er jeg utrolig tilfreds med den aftale, som vi har indgået med hinanden – og de røde partier i det hele taget. Altså aftalepartierne bag finanslovsaftalen for 2020, som netop har sat flere penge af til flere lærere, da det er det, som giver bedre rammer for undervisningen. Og det er det, der gør det muligt, at man på arbejdstidsdelen har acceptable forhold.
- Jeg vil gerne minde om, at baggrunden for den længere skoledag også var, at der var stor variation i, hvor meget undervisning eleverne fik rundt omkring i landet. Det var en af de ting, som for mig dengang var utroligt vigtigt. Dengang afhang det i høj grad af, om kommunerne brugte folkeskolernes timetal som spareobjekt. Det betød, at forskellen på den planlagt undervisningstid skolerne imellem, dengang – før vi gjorde det her – kunne svare til et helt års undervisning mindre for den elev, som var i en kommune, hvor man ikke havde prioriteret folkeskolen.
- For mig var formålet med fastsættelsen af skoledagens længde at være et bolværk mod en evig sparemaskine, hvor folkeskolen i nogle kommuner ikke blev prioriteret. Når vi bliver spurgt om, hvorfor vi som socialdemokrater ikke blot hopper ud i det – når nu så mange andre gerne vil – så er det fordi, at vi oplevede, at indtil vi lavede det her redskab, så var folkeskolen et spareobjekt. Og at forskellen på, hvor meget undervisningstid man fik i løbet af sin folkeskole, var ekstremt stor. Jeg synes, at det er meget alvorligt, at der er helt op til ét års forskel på, hvor mange undervisningstimer man har haft, når man går ud af folkeskolen.

- Til gengæld skal vi utrætteligt blive ved med at afdække, hvordan undervisningen bliver bedre. Vi bør også blive ved med at kigge på, hvordan vi kan give mere frihed og fleksibilitet, da jeg mener, at det er en del af svarene.
- Når det kommer til folkeskolen – og når det kommer til de her redskaber – så mener jeg, at vi skal være enormt påpasselige med at træffe forhastede beslutninger.
- Derfor har jeg bedt Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om at indsamle erfaringer fra forårets nedlukning og den efterfølgende genåbning af skolerne i forbindelse med corona.
- Jeg tror, at vi kan lære af det. Der er nogle elever, som kom meget i klemme i foråret, og så er der nogle elever, som oplevede det modsatte. Hvor netop det, at der var større fleksibilitet, at skoledagen var kortere, og at lærerne i højere grad gik igen – særligt i de mindre klasser, hvor de oplevede at have den samme lærer, fordi man ikke måtte blandes sammen på kryds og tværs. Jeg mener, at der må være noget, vi kan lære derfra – det kan jeg høre, når jeg taler med lærere, elever og forældre – at der er nogle positive erfaringer, som jeg synes, vi skal have samlet op på.
- Vores plan er, at der kommer en opsamling fra EVA, som jeg synes, at vi skal bruge. Det er derfor, jeg har sagt, at den vil jeg gå til med åben pande. Jeg vil ikke afvise, at vi kan komme et sted hen, hvor vi kan øge det, som ungerne får ud af skoledagen, uden at vi behøver at gøre skoledagen længere. Det kan godt være! Så det synes jeg, at vi skal kigge på. Men vi skal bare hele tiden have for øje – og jeg vil i hvert fald ikke være med til – at vi gør noget, der kan åbne en ladeport for, at der kan spares på folkeskolen. Det vil jeg simpelthen ikke! Og det var det, der lå i det førhen, inden man fik de rammer, vi har i dag.
- Jeg mener bestemt, at vi skal blive ved med at have diskussionen. Og på ryggen af den evaluering – der kommer relativt snart – skal vi tage debatten en gang til. Kan vi øge det, som ungerne får ud af skoledagen, så skal vi gøre det. Uanset, om vi piller ved længden af skoledagen eller ej. Men det er jeg da åben over for – alt andet ville være tosset. Så lad os kigge på det!
- Tak for ordet.